

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарантом освітньо-професійної
програми «Стоматологія»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Головою вченої ради
міжнародного факультету

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

(Медсестринство в стоматології)

**Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в
терапевтичній стоматології»**

обов'язкова

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	221 «Стоматологія»
кваліфікація освітня	магістр стоматології
кваліфікація професійна	лікар-стоматолог
освітньо-професійна програма	«Стоматологія»
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення дисципліни	2 курс, IV семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри

пропедевтики терапевтичної стоматології

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Ткаченко Ірина Михайлівна, д.мед.н., професор Марченко І.Я, к.мед.н., доцент Шундрик М.А., к.мед.н., доцент Павленко С.А., к.мед.н., доцент Назаренко З.Ю., к.мед.н., доцент Ляшенко Л.І., к.мед.н., асистент Водоріз Я.Ю., доктор філософії, доцент Дворник А.В., доктор філософії, доцент Брайло Н.М., асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://prop-terstom.pdmu.edu.ua/
Контактний телефон	(0532)635677
E-mail:	propterstom@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://prop-terstom.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів – 0,75/ годин –23, із них:

Лекції (год.) – немає

Практичні (год.) – 12

Самостійна робота (год.) – 11

Вид контролю дисципліни – ПМК, зокрема змістового модуля 1 - поточний контроль

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни - нормативна ОК 36

Рік навчання - II

Семестр – IV

Політика навчальної дисципліни

Важливою умовою успішного навчального процесу є особисте дотримання кожним здобувачем вищої освіти правил поведінки, прийнятих в університеті та в суспільстві. Здобувач вищої освіти університету, як майбутній лікар, повинен мати високий рівень культури поведінки, поводити себе гідно, тактовно, зберігати витримку і самоконтроль. Здобувач вищої освіти повинен вчасно приходити на заняття без запізнень, повинен бути одягнений у відповідну медичну форму (білий

халат або хірургічний костюм, змінне взуття та медична шапочка). Здобувач вищої освіти не повинен порушувати графік навчального процесу, приходити на заняття з конспектом і підготовленим по темі заняття, не допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин. Здобувач вищої освіти, який допустив пропуски занять без поважної на те причини, зобов'язаний у триденний термін після виходу на заняття звернутися в деканат із заявою на ім'я декана про дозвіл на відпрацювання та відпрацювати його протягом тижня.

Протягом заняття здобувач вищої освіти не повинен виходити з аудиторії без дозволу викладача; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача, займатися сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів вищої освіти та заважати викладачу.

При організації освітнього процесу в ПДМУ здобувач вищої освіти та викладачі діють відповідно до:

Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrbEY.pdf).

Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/Sj670MBVmC9qGVuTmHU8k9ZGKuX3DlZlwRNr8pBu.pdf?_ga=2.59903205.936202431.1630406748-648365662.1630406748)

Правила внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/OaN2nwysLPFAUDRvuDPvFSpzM1j9E9CwQQkgr93b.pdf).

Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/wRYAl5n5X9cgYzgLLwxjtYa8Y3OQ9wK6iAEtkjca.pdf)

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6AiwtZ2dvVlQ.pdf) та інш.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

«Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» є нормативною дисципліною теоретичної та практичної підготовки здобувача освіти до роботи в якості

середнього медичного працівника у стоматологічному кабінеті терапевтичного профілю.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити базуються на засвоєнні здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з основних базових дисциплін, з якими інтегрується програма виробничої практики:

анатомії людини: онтогенез органів та тканин порожнини рота, топографо-анатомічна будова зубо-щелепної системи людини, а саме кісток лицевого черепа, скронево-нижньощелепного суглоба, жувальних та м'язів, клініко-анатомічні особливості зубів, їх кровопостачання та іннервація; інтерпретація статевих, вікових та індивідуальних особливостей будови тканин зуба, органів та тканин порожнини рота та організму людини в цілому; **гістології, цитології, ембріології:** гістогенез органів і тканин порожнини рота людини, їх мікроскопічна будова, зміни в різні вікові періоди, а також в умовах фізіологічної та репаративної регенерації; **біологічна хімія:** біохімічний склад твердих тканин зуба, слини; біохімія обмінних процесів в нормі і при патології; ферментативна система слини та ротової рідини; вплив вітамінів та гормонів на обмінні процеси; **нормальної та патологічної фізіології:** порожнина рота як початковий відділ травної системи; рефлекторна діяльність та сенсорні процеси органів ротової порожнини; жування, його особливості, визначення повноцінності жувального апарату; склад та функції слини та ротової рідини; **медичної і біологічної фізики:** основи матеріалознавства, властивості матеріалів різних груп; біофізичні основи гальванізму; реографія; біофізика м'язового скорочення; вивчення параметрів основних фізичних факторів, які використовуються з діагностичною та лікувальною метою; **мікробіології, вірусології та імунології:** біологічні властивості патогенних та непатогенних мікроорганізмів, вірусів та закономірностей їх взаємодії з макроорганізмом, з популяцією людини і зовнішнім середовищем; основні механізми формування імунної відповіді організму людини; мікрофлора порожнини рота людини; бактеріальні етіологічні фактори карієсу та його ускладнень, їх тинкторіальні властивості; **оперативна хірургія та топографічна анатомія:** топографія органів та тканин ротової порожнини; оперативні втручання на органах і тканинах порожнини рота; топографічна анатомія кровоносних, лімфатичних судин, нервів щелепо-лицьової ділянки; **фармакологія:** механізм дії різних груп лікарських речовин, які використовуються в стоматологічній практиці; правила пропису рецептів.

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни).

Як дисципліна, «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології»

закладає фундамент для вивчення основних стоматологічних дисциплін, а саме терапевтичної, хірургічної, ортопедичної стоматології та формування умінь застосовувати отримані знання в процесі подальшого вивчення усіх клінічних дисциплін і в майбутній професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології» є підготовка здобувачів вищої освіти до професійної діяльності, в тому числі до роботи на посаді медичної сестри терапевтичного стоматологічного кабінету, а в подальшому, як майбутнього лікаря, організації і контролю роботи середніх медичних працівників в терапевтичному відділенні (кабінеті) стоматологічної клініки.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- демонстрація та володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації під час роботи в якості медичної сестри в терапевтичних відділеннях (кабінеті) стоматологічного профілю;
- визначення та засвоєння особливостей застосування принципів асептики та антисептики в клініці терапевтичної стоматології;
- засвоєння теоретичного матеріалу, демонстрування володіння навичками виконання загальних медичних маніпуляцій для оцінки стану пацієнта та надання невідкладної допомоги при невідкладних станах, заповнення звітно-облікової документації.
- набуття та удосконалення виконання стоматологічних маніпуляцій медичної сестри терапевтичного відділення стоматологічної клініки.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Згідно зі «Стандартом вищої освіти України» та «Освітньо-професійної програми стоматологія» дисципліна «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології» забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

– **інтегральна**: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у процесі навчання та майбутній професійній діяльності

– **загальні**:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

5. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
13. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

– спеціальні:

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
4. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Результати навчання для дисципліни відповідно для Стандарту вищої освіти України:

1. Виділяти й ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1) за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний і фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепо-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

4. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

5. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

6. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- санітарно-гігієнічні вимоги до структури та облаштування терапевтичного відділення стоматологічної поліклініки (стоматологічного кабінету терапевтичного профілю;
- основні професійні обов'язки медичної сестри стоматологічного відділення (терапевтичного кабінету).
- техніку безпеки роботи в стоматологічному терапевтичному кабінеті.
- «санітарно-протиепідемічний режим», основні засади та його контроль;
- методи сучасної антисептики і асептики;
- методи сучасної дезінфекції в стоматологічному кабінеті терапевтичного профілю;
- методи сучасної стерилізації стоматологічного інструментарію;
- основні вимоги дотримання особистої гігієни медперсоналу;
- умови та терміни зберігання стерильних інструментів і матеріалів;
- особливості надання невідкладної допомоги пацієнтам в практиці терапевтичної стоматології;
- основну медичну документацію стоматологічного терапевтичного прийому;
- види, призначення стоматологічного інструментарію та апаратури терапевтичного стоматологічного кабінету;
- групи, склад, призначення пломбувальних матеріалів для тимчасових і постійних пломб, пломбування кореневих каналів, правила їх приготування.

вміти:

- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології;
- визначати зміст догляду за хворими та його роль в структурі загально терапевтичних заходів;
- визначати завдання та обов'язки медичної сестри, організації роботи стоматологічного відділення (кабінету);
- демонструвати знання щодо дотримування правил техніки безпеки на робочому місці;
- проводити оформлення медичної документації;
- демонструвати володіння навичками забезпечення санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів стоматологічного відділення;
- демонструвати володіння методами сучасної антисептики і асептики;

- демонструвати знання інструментарію для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- проводити дезінфекцію і стерилізацію стоматологічного інструментарію та обладнання;
- демонструвати володіння навичками надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, які виникають у клініці терапевтичної стоматології;
- пояснювати механізми впливу медикаментозних процедур на організм хворого та демонструвати найпростіші медичні маніпуляції щодо їх забезпечення;
- демонструвати володіння основними прийомами реанімаційних заходів.
- демонструвати володіння навичками техніки приготування пломбувальних матеріалів та використання окремих складових;
- розрізняти стоматологічний інструментарій та аксесуари за призначенням;
- проводити підготовку апаратури терапевтичного стоматологічного кабінету до роботи.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено	

Тематичний план практичних занять

за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<u>Змістовий модуль 1. «Сестринська практика в терапевтичній стоматології»</u>	
1.	Організація роботи стоматологічного відділення (кабінету) терапевтичного профілю. Етика та деонтологія в стоматології. Правила техніки безпеки роботи медичного персоналу стоматологічного профілю. Обов'язки медичної сестри на терапевтичному стоматологічному прийомі. Поняття ергономіки в стоматології. Медична звітно-облікова документація стоматологічного терапевтичного прийому. <i>Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології: причини розвитку, клінічні прояви, укладання наборів медикаментів та протоколи надання невідкладної допомоги*</i> організація стоматологічного терапевтичного відділення (кабінету);	2

	– обладнання стоматологічного кабінету; – інструкції з техніки безпеки роботи в стоматологічному кабінеті; – основні принципи етики та деонтології в стоматології; – ятрогенні захворювання: суть, причини розвитку; – поняття ергономіки в стоматології; – основні вимоги дотримання особистої гігієни медперсоналу; – посадові інструкції медичної сестри терапевтичного відділення; – основні форми медичної документації стоматологічного терапевтичного прийому, правила їх заповнення. – укладання наборів медикаментів та протоколи надання невідкладної допомоги на стоматологічному терапевтичному прийомі.	
2.	Оснащення стоматологічного терапевтичного кабінету. Універсальна стоматологічна установка: будова, призначення та обслуговування окремих блоків. Стоматологічний інструментарій та апаратура терапевтичного стоматологічного прийому: види, призначення, правила використання. <i>Діагностичні та лікувальні апарати терапевтичного стоматологічного кабінету (електроодонтодіагност, пульп-тестер, апекслокатор, Gutta-Cutter, активатор ірригантів, діатермокоагулятор, апарат для вакуумної терапії, ендомотор, Air Flow тощо): види, призначення, правила підготовки до роботи та використання*</i> – стоматологічні наконечники, їх призначення; – інструментарій для обстеження порожнини рота: види, призначення; – інструментарій для видалення зубних відкладень: види, призначення, правила використання; – інструментарій для препарування твердих тканин зуба: класифікація за призначенням, формою, розміром (кольорове маркування), матеріалом виготовлення; – інструментарій та аксесуари для пломбування каріозних порожнин; – інструментарій для остаточної обробки пломби; – ендодонтичний інструментарій: класифікація за призначенням, способом виготовлення, довжиною, розміром, конусністю, способом приведення у дію тощо), геометричне та кольорове кодування; – інструменти та аксесуари для ізоляції операційного поля та ретракції м'яких тканин; – склад набору та методика використання «Кофердаму»; – діагностичні та лікувальні апарати терапевтичного стоматологічного кабінету: види, призначення, правила підготовки до роботи та використання.	2
3.	Дезінфекція та стерилізація устаткування та інструментарію терапевтичного стоматологічного кабінету. Апаратура для стерилізації та зберігання інструментарію (ультразвукова ванна, ультрафіолетовий шкаф тощо): призначення, правила використання.	2

	– поняття та зміст асептики і антисептики; – «санітарно-протиепідемічний режим», основні засади та його контроль в клініці терапевтичної стоматології; – поточне та генеральне прибирання приміщень стоматологічного терапевтичного відділення: правила, кратність, методи; – поняття, мета та методи сучасної дезінфекції в стоматологічному кабінеті терапевтичного профілю; – основні етапи обробки використаного стоматологічного інструментарію; – правила дезінфекція стоматологічних наконечників; – основні способи передстерилізаційного очищення стоматологічного інструментарію; – етапи ручного способу передстерилізаційного очищення; – види механізованого способу передстерилізаційного очищення; – основні методи контролю якості передстерилізаційного очищення; – види стерилізації стоматологічного інструментарію; – методика проведення повітряного, парового, хімічного методу стерилізації: прилади, режими, контроль якості; – умови та терміни зберігання стерильних інструментів і матеріалів.	
4.	Пломбувальні матеріали для тимчасових і постійних пломб: класифікація, властивості, склад набору, призначення та методика використання окремих складових, техніка приготування. - класифікація стоматологічних пломбувальних матеріалів; - тимчасові пломбувальні матеріали: призначення, методика приготування; - лікувальні прокладки: призначення, особливості приготування; - стоматологічні цементи: групи, показання до використання та методика приготування; - композитні матеріали: групи, призначення, правила приготування та використання окремих складових набору; - матеріали для пломбування корневих каналів: групи, призначення, методика приготування.	2
5.	Пломбувальні матеріали для корневих каналів: групи, властивості, призначення та методика приготування. Сучасні obturaційні системи та інструменти: призначення, правила підготовки до роботи та використання. – класифікація матеріалів для пломбування корневих каналів. – визначення поняття «силери»; – визначення поняття «філери»; – групи матеріалів для постійного пломбування корневих каналів; – медикаменти для приготування паст для тимчасового пломбування корневих каналів; – інструменти та апарати для проведення постійної obturaції корневих каналів; – методика приготування силерів на основі оксиду цинку і евгенолу; – методика приготування силерів на основі епоксидних смол. – методика приготування силерів, що містять гідроксид кальцію. – методика приготування силерів на основі резорцин-формалінової смоли.	2

	– методика приготування силерів на основі фосфату кальцію. – методика приготування силерів на групи цементів.	
6.	Контроль змістового модуля 1.	2
	Разом	12

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та підготовка до опрацювання практичних навичок	5
2.	Підготовка до контролю змістового модуля 1	2
3.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять*:	
	1. Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології: причини розвитку, клінічні прояви, укладання наборів медикаментів та протоколи надання невідкладної допомоги	2
	2. Діагностичні та лікувальні апарати терапевтичного стоматологічного кабінету (електроодонтодіагност, пульп-тестер, апекслокатор, Gutta-Cutter, активатор ірригантів, діатермокоагулятор, апарат для вакуумної терапії, ендомотор, Air Flow тощо): види, призначення, правила підготовки до роботи та використання	2
	Разом	11

* Тем, що не входять до плану аудиторних занять і винесені для самостійного опрацювання опрацьовуються і контролюються на платформі eAristo, контроль практичних навичок – на 1 та 2 практичному занятті відповідно.

Індивідуальні завдання:

I. Доповідь реферату на практичному занятті: викладач обговорює тему реферату зі студентом стосовно зацікавленості та поглиблення знань студента
Вимоги до реферату: стислий зміст інформації (висвітлюються тільки головні питання з теми), реферат не повинен перевищувати 5-7 сторінок, регламент доповіді до 10 хвилин. Рекомендовані теми:

Доповідь реферату на практичному занятті за темами:

- «Організація роботи терапевтичної стоматологічної поліклініки»
- «Сучасний стоматологічний інструментарій для терапевтичного прийому»
- «Сучасний стоматологічний інструментарій та аксесуари для пломбування дефектів твердих тканин зуба»

- «Сучасні засоби дезінфекції інструментарію та устаткування в стоматології»
- «Сучасні методи стерилізації в стоматології»
- «Сучасні засоби спец. захисту в практиці лікаря-стоматолога: призначення, види, переваги та недоліки»
- «Види і призначення сучасних стоматологічних наконечників в терапевтичній стоматології, особливості їх стерилізації»
- «Профілактика вірусного гепатиту в стоматологічному кабінеті»
- «Вимоги щодо особистої гігієни медичного персоналу стоматологічного відділення»
- «Сучасні види рентгенографії в стоматології»
- «Внутрішньо госпітальна інфекція в стоматологічній клініці, шляхи передачі інфекції. Захист пацієнтів і медичного персоналу від госпітальної інфекції, ВІЛ-інфекції».
- Апаратура терапевтичного стоматологічного кабінету: призначення, правила підготовки до роботи, методика використання.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти та контролю засвоєння змістового модуля 1:

1. Структура стоматологічної клініки. Основне оснащення стоматологічного кабінету терапевтичного профілю.
2. Основні професійні обов'язки медичної сестри терапевтичного стоматологічного кабінету. Техніка безпеки роботи в стоматологічному кабінеті.
3. «Санітарно-протиепідемічний режим», основні засади та його контроль. Асептика та антисептика. Методи антисептики.
4. Класифікація стоматологічного інструментарію за його призначенням.
5. Стоматологічний інструментарій для обстеження ротової порожнини. Його призначення, правила користування.
6. Стоматологічний інструментарій для препарування каріозних порожнин. Його призначення, правила користування.
7. Види та призначення стоматологічних наконечників, правила вибору та користування. Класифікація ріжучого стоматологічного інструментарію за його призначенням, матеріалом виготовлення.
8. Інструменти для пломбування каріозних порожнин та їх призначення. Інструменти для обробки пломб та їх призначення.
9. Інструменти для видалення зубних відкладень та їх призначення.
10. Діагностичні та лікувальні апарати терапевтичного стоматологічного кабінету (електроодон-тодіагност, пульп-тестер, апекслокатор, Gutta-Cutter, активатор ірригантів, діатермокоагулятор, апарат для вакуумної терапії, ендомотор, Air Flow тощо): види, призначення, правила підготовки до роботи та використання;
11. Поточне та генеральне прибирання приміщень стоматологічного терапевтичного відділення: правила, кратність, методи

12. Поняття, мета та методи сучасної дезінфекції в стоматологічному кабінеті терапевтичного профілю;
13. Основні етапи обробки використаного стоматологічного інструментарію;
14. Правила дезінфекція стоматологічних наконечників;
15. Основні способи передстерилізаційного очищення стоматологічного інструментарію;
16. Етапи ручного способу передстерилізаційного очищення;
17. Види механізованого способу передстерилізаційного очищення;
18. Основні методи контролю якості передстерилізаційного очищення;
19. Види стерилізації стоматологічного інструментарію;
20. Повітряний метод стерилізації: прилади, режими, контроль якості.
21. Паровий метод стерилізації: прилади, режими, контроль якості.
22. Хімічний метод стерилізації: прилади, засоби.
23. Метод стерилізації іонізуючим випромінюванням та кип'ятінням. Гласперленовий стерилізатор.
24. Умови та терміни зберігання стерильних інструментів і матеріалів.
25. Обробка інструментарію та обладнання в стоматологічному кабінеті.
26. Призначення приладів «Термінатор» і «Assistina».
27. Способи обробки медичного спецодягу.
28. Призначення, правила використання та способи обробки гумових рукавичок.
29. Призначення та правила використання захисних масок, захисних щитків, захисних і світлозахисних окулярів.
30. Заходи щодо запобігання інфікуванню медичного персоналу під час виконання своїх професійних обов'язків.
31. Склад та правила користування аптечкою для надання термінової медичної допомоги медичним працівникам лікувально-профілактичних закладів.
32. Заходи при підозрі та виникненні карантинних інфекцій.
33. Обов'язки медичної сестри при виявленні хворого з підозрою на карантинні інфекції.
34. Класифікація стоматологічних пломбувальних матеріалів;
35. Тимчасові пломбувальні матеріали: призначення, методика приготування;
36. Лікувальні прокладки: призначення, особливості приготування;
37. Стоматологічні цементи: групи, показання до використання та методика приготування;
38. Композитні матеріали: групи, призначення, правила приготування та використання окремих складових набору;
39. Матеріали для пломбування кореневих каналів: групи, призначення, методика приготування;
40. Сучасні obturaційні системи та інструменти для пломбування кореневих каналів: призначення, правила підготовки до роботи та використання.

Перелік практичних навичок для підготовки здобувачів освіти та контролю засвоєння змістового модуля 1:

1. Перелічити обов'язки медичної сестри стоматологічного відділення.

2. Продемонструвати знання основ медичної етики та деонтології в стоматології.
3. Продемонструвати знання правил техніки безпеки роботи в стоматологічному кабінеті.
4. Підготувати робоче місце лікаря-стоматолога для прийому хворих.
5. Продемонструвати знання правил оформлення медичної документації (заповнення звітно-облікових документів терапевтичного прийому, виписки направлень на додаткове обстеження, заповнення картки диспансерного спостереження).
6. Розрізняти та обирати стоматологічний інструментарій та аксесуари за призначенням.
7. Підготувати інструментарій для обстеження стоматологічного хворого.
8. Підготувати набір для ізоляції операційного поля.
9. Обрати та підготувати інструменти для лікування стоматологічного терапевтичного пацієнта;
10. Пояснити правила дезінфекції та стерилізації використаного інструментарію в залежності від його виду та призначення.
11. Провести обробку стоматологічного обладнання відповідним дезінфікуючим розчином.
12. Провести дезінфекцію стоматологічного інструментарію і виробів медичного призначення фізичним методом.
13. Провести дезінфекцію стоматологічного інструментарію і виробів медичного призначення хімічним методом.
14. Провести дезінфекцію стоматологічних наконечників.
15. Провести передстерилізаційну підготовку стоматологічного інструментарію ручним способом.
16. Провести передстерилізаційну підготовку стоматологічного інструментарію механізованим (з використанням ультразвуку) способом.
17. Проконтролювати якість передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення (азопірамова та фенолфталеїнова проби).
18. Провести стерилізацію стоматологічного інструментарію і виробів медичного призначення паровим методом.
19. Провести стерилізацію стоматологічного інструментарію і виробів медичного призначення повітряним методом.
20. Провести стерилізацію стоматологічного інструментарію і виробів медичного призначення хімічним методом.
21. Провести стерилізацію стоматологічного інструментарію в гласперленовому стерилізаторі.
22. Продемонструвати методику зберігання стерильних інструментів і матеріалів.

23. Продемонструвати заходи при пораненнях, контакті з кров'ю, іншими біологічними матеріалами пацієнта.
24. Продемонструвати способи обробки медичного спецодягу.
25. Продемонструвати способи обробки гумових рукавичок.
26. Продемонструвати способи обробки захисних щитків і світлозахисних окулярів.
27. Продемонструвати методику поточної осередкової дезінфекції.
28. Продемонструвати методику заключної осередкової дезінфекції.
29. Продемонструвати методику профілактичної дезінфекції.
30. Провести поточне прибирання приміщень.
31. Провести генеральне прибирання приміщень.
32. Продемонструвати обробку робочої поверхні стоматологічного столика лікаря, стоматологічного крісла, стоматологічної установки і обладнання.
33. Продемонструвати методику проведення гігієнічної дезінфекції рук.
34. Укласти набір медикаментів та устаткування для надання невідкладної допомоги пацієнту при попаданні чужорідного тіла в дихальні шляхи.
35. Укласти набір медикаментів та устаткування для надання невідкладної допомоги пацієнту при кропивниці.
36. Укласти набір медикаментів та обрати устаткування для надання невідкладної допомоги пацієнту з набряком Квінке.
37. Укласти набір медикаментів та обрати устаткування для надання невідкладної допомоги пацієнту при анафілактичному шоці.
38. Укласти набір медикаментів та обрати устаткування для надання невідкладної допомоги пацієнту з втратою свідомості.
39. Укласти набір медикаментів та обрати устаткування для надання невідкладної допомоги пацієнту при колапсі.
40. Укласти набір медикаментів та обрати устаткування для надання невідкладної допомоги пацієнту при зупинці дихання та серцевої діяльності.
41. Виміряти артеріальний тиск пацієнту, визначити частоту серцевих скорочень. Приготувати тимчасовий пломбувальний матеріал для накладання в каріозну порожнину;
42. Приготувати цементний пломбувальний матеріал різних груп для накладання в каріозну порожнину;
43. Приготувати композиційний пломбувальний матеріал хімічного способу твердіння для накладання в каріозну порожнину;
44. Приготувати композиційний пломбувальний матеріал світлового способу твердіння та фотополімерну лампу для пломбування каріозної порожнини;
45. Проводити підготовку апаратури терапевтичного стоматологічного кабінету до роботи.

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології» використовуються наступні методи навчання:

- вербальні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види вправлення, проведення експерименту, практики).
- пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні, які передбачають пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- метод проблемного викладу, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача; цей МН реалізується шляхом навчання студентів на проблемних ситуаціях з метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;
- частково-пошуковий або евристичний, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, студенти – гіпотезу;
- дослідницький, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

Методи навчання також можуть бути поділені на:

- методи, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (самостійна робота, інструктаж, консультація);
- методи застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок (виконання практичних завдань, робота в клініці терапевтичної стоматології);
- методи перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок;
- методи заохочення і покарання.

Максимальна ефективність навчання досягається лише за умови раціонального (системного) поєднання різних методів.

Форми і методи оцінювання

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології» використовують різні методи й форми оцінювання.

Найпоширенішим методами оцінювання є: усний контроль, письмовий, тестовий, графічний, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Контроль шляхом **усного опитування** сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку. Застосовується на практичних заняттях кожного змістового модуля.

Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки навчальної дисципліни й вимог програми; підготовка студентів до відповіді та і викладу знань; корегування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

За рівнем пізнавальної активності запитання для перевірки можуть бути: *репродуктивними* (передбачають відтворення вивченого); *реконструктивними* (потребують застосування знань і вмінь у дещо змінених умовах); *творчими* (застосування знань і вмінь у значно змінених, нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення (способів дій) на виконання складніших завдань).

За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні. *Основні запитання* передбачають самостійну розгорнуту відповідь, *додаткові* – уточнення того, як студент розуміє певне питання, формулювання, формулу тощо, *допоміжні* – виправлення помилок, неточностей. Усі запитання мають бути логічними, чіткими, зрозумілими й посильними, відповідати рівню підготовки студента, а їх сукупність – послідовною і системною.

Використання усного контролю сприяє тісному контакту між викладачем і студентом, забезпечує feedback, дає змогу виявити обсяг і ґрунтовність знань, прогалини й неточності в знаннях студентів та одразу ж їх виправити. Утім, такий вид контролю потребує надто багато часу на перевірку. Крім того, студенти під час опитування хвилюються, тому оцінка нерідко буває суб'єктивною.

Письмовий контроль. Призначення цього контролю – з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, уміннями й навичками з навчальної дисципліни, визначення їхньої якості – правильності, повноти, точності, усвідомленості, уміння застосувати теоретичні знання на практиці.

Письмова перевірка здійснюється у формі перевіркової (контрольної) роботи, написання розгорнутої відповіді на питання, тощо. Теми перевірочних (контрольних) робіт, завдання, вправи охоплюють програмний матеріал, є чітко сформульовані для виявлення знання фактичного матеріалу, відповідають рівню знань студентів і водночас вимагають від студента певних зусиль, необхідних для їх виконання. Самопідготовка може виконуватися у вигляді написання коротких конспектів, замальовок, рефератів по темах, що винесені вказані розділи «Індивідуальна робота».

Основна перевага письмової перевірки – це те, що за короткий термін викладач має змогу скласти чітке уявлення про знання багатьох студентів.

Результати перевірки чітко фіксовані. Письмові роботи зберігаються. Студенти мають змогу з'ясувати з викладачем деталі й неточності у власних відповідях, провести самоаналіз.

Тестовий контроль використовується для визначення рівня сформованості знань і вмінь з дисципліни. Виокремлюють тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).

Тести відкритої форми передбачають короткі однозначні відповіді, які ґрунтуються переважно на відтворенні вивченого матеріалу, або складні (комплексні) відповіді, які потребують розвинутого логічного мислення, умінь аналізувати.

Тести закритої форми передбачають вибір відповіді з певної кількості варіантів. Серед таких тестів виокремлюють *тест-альтернативу*, *тест на відповідність*, *тести з однією або кількома вибірковими відповідями*.

Тест-альтернатива вимагає вибору однієї з двох запропонованих відповідей. Застосовують його під час контролю таких показників засвоєння, як умінь визначати використання фактів, законів, підводити під поняття, встановлювати причину якогось явища. Недолік цього виду тесту полягає в тому, що він не дає змоги вільно конструювати, формулювати відповідь. Його перевагою є те, що він допомагає швидше орієнтуватися в матеріалі, знаходити спільне й відмінне в явищах, легше класифікувати конкретні явища за певними видами.

Тест-відповідність, як правило, складається з двох частин, між якими слід встановити відповідність. Застосовують його для виявлення таких результатів засвоєння як умінь визначати використання речовин, апаратів, процесів, встановлювати зв'язок між абстрактним і конкретним поняттями, класифікувати їх тощо. Перевага тестів-відповідностей полягає в компактній формі завдання, завдяки якій протягом короткого часу вдається перевірити засвоєння великого обсягу навчального матеріалу. Недоліком є обмеженість безпосередньої мети контролю і ускладнення при доборі матеріалу.

Тестовий контроль використовують з метою визначення вхідного рівня знань та оцінки самопідготовки студента до кожної теми практичного заняття. Крім того, тести слугують засобом внутрішнього контролю для порівняння, визначення рівнів успішності окремих груп студентів, порівняльної характеристики різних форм і методів викладання.

Такий вид контролю дає змогу ефективніше використовувати час, ставить перед усіма студентами однакові вимоги, допомагає уникати надмірних хвилювань. Тестова перевірка унеможливорює випадковість в оцінюванні знань, стимулює студентів до самоконтролю. Однак тест може виявити лише знання фактів, він заохочує до механічного запам'ятовування, а не до роботи думки.

Графічний контроль. Сутність його полягає у створенні студентом узагальненої наочної моделі, яка відображає відношення, взаємозв'язки певних об'єктів або їх сукупності. Наочна модель – це графічне зображення умови задачі, креслення, діаграми, схеми, таблиці. Графічна перевірка може бути самостійним методом контролю або окремим елементом усної чи письмової перевірки.

Програмований контроль. Реалізується шляхом пред'явлення усім студентам стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань. При цьому аналіз відповіді, виведення і фіксація оцінки здійснюється за допомогою індивідуальних автоматизованих засобів.

▪ **Практична перевірка** застосовується для оцінки оволодіння системою практичних професійних умінь і навичок, і проводиться під час проведення практичних занять. Така перевірка дає змогу виявити, якою мірою студент усвідомив теоретичні основи цих дій.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх. Показник сформованості самоконтролю – усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану.

Метод самооцінки. Передбачає об'єктивне оцінювання студентом досягнутих результатів.

Для формування здатності до самоконтролю і самооцінки викладач мотивує виставляння оцінки, пропонує студентові самому оцінити свою відповідь. Дієвим засобом є й організація взаємоконтролю, рецензування відповідей товаришів. При цьому студент ознайомлюються із нормами й критеріями оцінювання знань. Взяття до уваги результатів самоконтролю і самооцінки знань викладачем при виставленні кінцевої оцінки робить їх вагомими, позитивно впливає на формування відповідальності за навчальну роботу, на виховання чесності, принциповості, почуття власної гідності, дотримання принципів академічної доброчесності.

Оцінювання самостійної роботи: оцінювання самостійної роботи студентів за темами, які винесені на самостійне опрацювання здійснюється автоматизовано за результатом тестування на платформі eAristo.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти включає вхідний, поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок. При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1).

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки,
		кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Оцінювання поточної навчальної діяльності проводиться науково-педагогічними працівниками кафедри під час практичних занять, навчальної практики. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку

між науково-педагогічним працівником та здобувачем вищої освіти у процесі навчання і формування навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником – для коригування технологій, методів і засобів навчання, так і здобувачами вищої освіти – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, вирішення тестів та ситуативних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, оцінки виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на заняттях, дискусії, тощо.

Проведення оцінювання змістового модулю.

Змістовий модуль вважається складеним, якщо середня оцінка за темами практичних занять складає не менше 3,0 та опрацьовані і зараховані усі теми самостійної роботи, що не входять до плану практичних занять в eAristo.

Проведення підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) з дисципліни «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1. «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології» здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу усіх 4-ох змістових модулів на залучених для цього кафедрах і проводиться шляхом встановлення середньої оцінки усіх змістових модулів та переведення її у бали відповідно табл. 2. Оцінювання дисципліни здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах змістових модулів, мають позитивні оцінки зі змістовних модулів. Для допуску до ПМК здобувач вищої освіти зобов'язаний перескладати «2» у разі, якщо середній бал поточної успішності за модуль не досягає мінімального (3,0 бали). Дозвіл на відпрацювання поточної оцінки «2» надає завідувач кафедри лише з метою досягнення здобувачем вищої освіти мінімальної кількості балів для допуску до підсумкового контролю. Стандартизований перелік завдань для перескладання «2» регламентується робочою навчальною програмою для відповідної теми заняття. Перескладання здійснюється викладачем, призначеним завідувачем чи завучем кафедри. Кількість перескладань поточної «2» обмежена двома спробами.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується.

Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає **50 балів**. **Максимальна кількість балів ПМК** складає **80 балів**. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник кафедри чи деканату виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю (та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти).

Таблиця № 2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою	
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно	
2,1	50	34	84			
2,15	52	34	86			
2,2	53	35	88			
2,25	54	36	90			
2,3	55	37	92			
2,35	56	38	94			
2,4	58	38	96			
2,45	59	39	98			
2,5	60	40	100			
2,55	61	41	102			
2,6	62	42	104			
2,65	64	42	106			
2,7	65	43	108			
2,75	66	44	110			
2,8	67	45	112			
2,85	68	46	114			
2,9	70	46	116			
2,95	71	47	118			
3	72	50	122			E
3,05	73	50	123			
3,1	74	50	124			
3,15	76	50	126			
3,2	77	51	128			
3,25	78	52	130	D	4 добре	
3,3	79	53	132			
3,35	80	54	134			
3,4	82	54	136			
3,45	83	55	138			
3,5	84	56	140	C		4 добре
3,55	85	57	142			
3,6	86	58	144			
3,65	88	58	146			
3,7	89	59	148			
3,75	90	60	150			

3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	В	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180		
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186	А	5 відмінно
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Інформація про здобувачів освіти, яким не зарахований ПМК, з точним зазначенням причини не зарахування вноситься до «Відомості підсумкового модульного контролю» та індивідуальні навчальні плани студентів.

Причини не зарахування можуть бути наступні:

а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять з навчальної практики. Позначка «н/в» (не виконав) у колонці «бали за ПМК»;

б) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття, але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність чи не опрацював теми, що винесені на самостійне опрацювання в eAristo. Позначка «н/д» (не допущений) у колонці «бали за ПМК»;

Здобувач вищої освіти має право на складання та два перескладання ПМК. Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом, директором інституту (або його заступником) у вигляді «Персональної відомості перескладання підсумкового контролю», який здобувач освіти отримує в деканаті під особистий підпис за пред'явленням індивідуального навчального плану та (за необхідністю) інформації з кафедри про ліквідацію заборгованості (відсутність «нб», середній бал успішності 3,0 і більше). При організованому перескладанні ПМК групою

здобувачів вищої освіти використовується загальна відомість. Персональна відомість перескладання підсумкового модульного контролю (загальна відомість) заповнюється завідувачем кафедри або уповноваженою ним особою у двох примірниках, один з яких залишається на кафедрі, другий у день заповнення повертається в деканат завідувачем навчальної частини кафедри (відповідальним викладачем). Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК, до закінчення вивчення відповідної дисципліни. У разі, якщо здобувач вищої освіти не пересклав хоча б один підсумковий модульний контроль до початку нового семестру, він одержує за дисципліну традиційну оцінку «2» і оцінку ECTS «F», що є підставою для відрахування. За дозволом ректора чи першого проректора академії окремим здобувачам вищої освіти може бути індивідуально визначений додатковий термін складання (перескладання) підсумкових модульних контролів.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1 «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології»;
2. Силабус для студентів з вивчення дисципліни «Навчальна практика (Медсестринство в стоматології)». Змістовий модуль 1 «Медсестринська практика в терапевтичній стоматології» ;
3. План практичних занять та самостійної роботи студентів;
4. Мультимедійні презентації, тестові завдання для контролю знань для вивченням тем, що винесені для самостійного опрацювання.
5. Теоретичні питання та практичні завдання для підготовки здобувачів освіти та контролю засвоєння змістового модуля.

Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці ПДМУ):

1. Король Д.М. Сестринська практика в ортопедичній та терапевтичній стоматології [навч. посіб. для студ. стом. ф-тів мед. навч. заклад. III-IV рівнів акредитації.] / Король Д.М., Козак Р.В., Ткаченко І.М. – Полтава, 2015. - 120 с.
2. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439с.
3. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид.2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
4. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс) / А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова, М.Ю. Антоненко, Ю.Г. Коленко, О.О. Шекера. – Київ, 2011. – 512 с. – Бібліогр.: С. 510 – 512. 4. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т.

Фантомний курс / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. – Т 1. – К.: Медицина, 2009. – 400 с.

5. Догляд за хворими (практика). Методичний посібник для проходження виробничої практики студентами 2 курсу стоматологічного факультету. / [І.П. Кайдашев, М.С. Расін, Л.Г. Савченко, та ін.] – Полтава: видавництво УМСА, 2010.-45с.
6. Митченко В.І. Пропедевтика хірургічної стоматології: [навч. посіб. для студентів стомат. факультетів III-IV рівнів акредитації] / В.І. Митченко, А.І. Панькевич– Вінниця: Нова книга, 2004. – 272 с.

Допоміжна література:

1. Матеріалознавство у стоматології [навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів] / Під заг. ред. проф. М.Д. Короля. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 240 с.
2. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс): [навчальний посібник] / [М.Ф. Данилевський, А.П. Грохольський, А.М. Політун та ін.] / За ред. М.Ф. Данилевського. – Львів: Світ, 1993. – 184 с.
3. Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я // Стоматолог Інфо. - 2016. - N 10 (Спецвипуск). - С. 2-74.
4. Методичні рекомендації «Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу» // Стоматолог Інфо. - 2016. - N 10 (Спецвипуск). - С. 55.
5. Наказ «Про затвердження державних санітарних норм та правил «Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я»» // Стоматолог Інфо. - 2016. - N 10 (Спецвипуск). - С. 2-74.
6. Наказ «Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу» // Стоматолог Інфо. - 2016. - N 10 (Спецвипуск). - С. 55-62.
7. Догляд за хворими. Практика [Текст]: навчальний посібник для студентів стомат. фак. вищих навч. закладів МОЗ України / А. В. Лавренко, О. А. Борзих. - Полтава : Укрпромторгсервіс, 2018. - 204 с.
8. Догляд за хворими. Практика: навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів МОЗ України / А.В. Лавренко, О.А. Борзих. – Львів: 2020.- 204 с.
9. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Л. С.Савка, Л. І. Разінкова, О. І. Коцар, Л. М. Ковальчук, О. В. Кононов. – 4-е видання. – Київ : Медицина, 2018. – 600 с.
10. Premedical aid in extreme situations discipline [Текст] : tutorial book = Домедична допомога в екстремальних ситуаціях: навчальний посібник / М. І. Badiuk, I. G. Biryuk, I. V. Geruch et al. ; Department of disaster and military medicine. - Chernivtsi : BSMU, 2018. - 192 p.

11. Kondratiuk V. Ye. Practice in Patient Care at the Therapeutic Department of a Hospital: Workbook. Clinical manual / V. Ye. Kondratiuk, V. A. Khomaziuk. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2020. – 112 p.

Інформаційні ресурси

- <http://www.booksmed.com/stomatologiya/2393-propedevtika>
- http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8.
- http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html.
- <http://www.booksmed.com/stomatologiya/153-terapevticheskayastomatologiya-borovskij.html>
- <http://knigi.tr200.net/f.php?f=%EF%F0%EE%EF%E5%E4%E5%E2%F2%>
- http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181309066-terapevticheskayastomatologiya-uchebnik.html
- <https://www.medpublish.com.ua/patient-care-practical-cours-dogljad-za-hvorimipraktika-pidruchnik-vnz-iiiiv-r-a-om-kovalova-vn-lisovij-rs-shevchenko-ta-in/p581.html>
- <http://readli.net/patient-care-and-professionalism/>
- <http://nashol.com/2011041354397/propedevtika-stomatologicheskizabolevanii-skorikova-l-a-volkov-v-a-bajenova-n-p.html>
- <http://www.booksmed.com/stomatologiya/2393-propedevtika>
- http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8.
- http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html.
- www.umsa.edu.ua/kafhome/polso/.../nevidklstanposibn.pdf
- www.fenestra.com.ua
- www.dezstom.com
- <https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/74934.pdf>
- <https://www.medpublish.com.ua/metodi-dagnostiki-v-klinici-vnutrishnoyi-medicini-navchalnij-posibnik-as-svincickij/p-948.html?language=ru>
- <https://vseosvita.ua/test/31f-14052021-dohliad-za-khvorymy-91474.html>
- <https://www.umj.com.ua/article/200731/vimogi-pmg-2021-pervinna-medichna-dopomoga>

Розробники: д.мед.н., професор **Ткаченко І.М.**,
к.м.н., доцент **Марченко І.Я.**